

ISSN:1306-3111
e-Journal of New World Sciences Academy
2009, Volume: 4, Number: 1, Article Number: 1B0001

MEDICAL SCIENCES

Received: December 2008
Accepted: January 2009
Series : 1B
ISSN : 1308-7312
© 2009 www.newwsa.com

Mehmet Tokdemir
Hüseyin Kafadar
Abdurrahim Türkoğlu
University of Firat
mtokdemir@firat.edu.tr
Elazig-Turkiye

ATEŞLİ SİLAH YARALANMALARININ 304 OLGUDA DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Ateşli silah edinilmesindeki yasal kolaylıklar ve medyada ateşli silah kullanımını özendirici programların gösterilmesi toplumda ateşli silah kullanımını arttırmaktadır. Çalışmamızda Ocak 2000-Aralık 2004 tarihleri arasında Firat Üniversitesi Hastanesi Acil Servisine başvuran 9467 adli olgu içerisinde 304 ateşli silah yaralanma olgusu retrospektif olarak incelendi. Olgular yaş, cinsiyet, yaralanma bölgesi, yaralanan organ, yaşamsal tehlikeye yol açıp açmadığı ve işlev kaybı açısından değerlendirildi. Ölümle sonuçlanan veya ölüme neden olmayan ateşli silah yaralanmalarının zamanla arttığı göz önüne alındığında; silah edinmedeki yasal kolaylıklar gözden geçirilmeli ve yetkili kurumların medyada silah kullanımını özendiren programlar üzerindeki denetiminin arttırılması sağlanmalıdır. Bu çalışmada amacımız, ateşli silahlara bağlı yaralanma ve ölümlerdeki artışa dikkat çekmektir.

Anahtar Kelimeler: Ateşli Silah, Adli Tıp, İşlev Kaybı, Silah, Ölüm

EVALUATION OF FIRE-GUN INJURIES IN 304 CASES

ABSTRACT

Legislations make it easy to have fire guns and increase desire to use. Besides media influence to increase fire guns. In our study 304 injury cases caused by fire guns were investigated by retrospective study among 9467 cases approached to Hospital of University of Firat emergency service between January 2000 to December 2004. The cases were evaluated in terms of age, sex, injury area, injured organ, whether caused vital risk and function loss. Our goal was to point out increased number of the injuries and deaths induced by fire guns. If fire-gun injuries are considered that causes death or not, it should be re-evaluated regarding legal easiness in having guns and authorized foundations should increase their control on the media programs that increase the desire on the guns. Our goal was to point out increased number of the injuries and deaths induced by fire guns.

Keywords: Fire-Guns, Forensic Medicine, Function Loss, Guns, Death

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Ateşli silah kullanımı arttıkça, ateşli silahlarla işlenen suçların sayısında da artış olmaktadır. Ateşli silahlar, tüm dünyada yaygın olarak kullanılmaya başladıktan sonra ölüm nedenleri arasında önemli bir yer almıştır. Çünkü tabancayla yapılan saldırıların ölümcül olma olasılığı diğer herhangi bir silahla yapılan saldırıya nazaran 12 kat daha fazla olduğu belirtilmektedir [1]. Ateşli silah kullanımındaki artışta; toplumsal sorunlardaki artış ve medyada silah kullanımını özendirici programların gösterilmesinin katkısı büyüktür.

Ateşli silah yaralanmaları ile ilgili olarak bölgesel çalışmalar yapıyor olmakla birlikte, ülke genelini kapsayan çok sağlıklı istatistiksel veri bulunmamaktadır. Bununla birlikte son yıllarda ateşli silahlara bağlı adli olay sayısında artış olduğu belirtilmektedir. Özellikle Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayanlarda; yaşam koşulları, meslek ve güvenlik gibi nedenler ile sosyokültürel değerlerin öne sürülmesiyle silaha olan ilgi ve buna paralel olarak gelişen silahlanma artışı dikkati çekmektedir [2 ve 3].

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

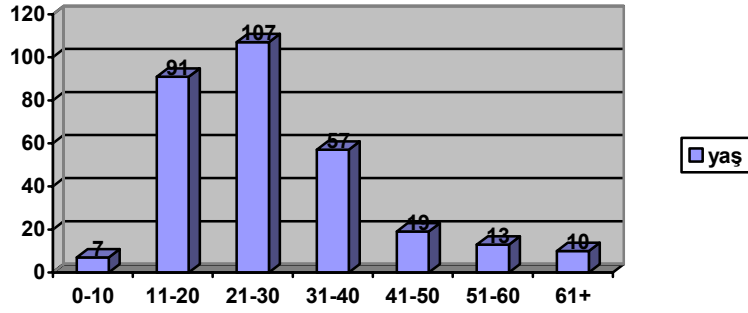
Bu çalışmada ateşli silahlara bağlı yaralanma ve ölümlerdeki artış dikkat çekmeye çalışılmıştır. Değişik ülkelerde ateşli silah ile olan yaralanmaların görülme sıklığı, silah elde edilebilmesindeki kolaylıklara bağlı olarak farklılıklar göstermektedir [4]. Batı Avrupa ülkelerinin çoğunda silah bulundurulmasını kısıtlayan katı yasal uygulamalar, bu ülkelerdeki ateşli silah yaralanmalarının sayısını genel olarak düşürmektedir [5]. İsveç ve Danimarka gibi İskandinav ülkelerinde, silah ruhsatı konusunda sıkı önlemler uygulanmaktadır. Yapılan uzun araştırmalardan sonra kişinin sadece avlanma ve spor yapma amacı ile silah kullanacağına dair kanı oluştuktan sonra ruhsat verilmektedir [6 ve 7]. Avrupa ülkelerine göre silah edinmenin daha kolay olduğu Amerika Birleşik Devletlerinde ise 1997 yılında ateşli silahlara bağlı 31.636 ölüm ve 100.000 civarında yaralanma olgusu meydana geldiği, birçok şehirde ateşli silah yaralanmalarının arttığı belirtilmektedir [8]. İngiltere' de 1998 ile 2002 yılları arasında polis kayıtlarına geçen ateşli silah ile işlenen cinayetlerde yaklaşık %30'luk artış olduğu dikkati çekmektedir [9].

3. MATERYAL-METOT (MATERIAL-METHOD)

Çalışmamızda Ocak 2000-Aralık 2004 yılları arasında Fırat Üniversitesi Acil Servisine başvuran 304 ateşli silah yaralanma vakası retrospektif olarak değerlendirildi. Çalışmada olgular yaş, cinsiyet, yaralanma bölgesi, yaralanan organlar ve yaralanma sonrasında kişide yaşamsal tehlike oluşup oluşmama ve işlev kaybı açısından değerlendirildi. Veriler SPSS programına kaydedilerek tablolar ve grafikler bu program aracılığıyla yapıldı.

4. BULGULAR (DISCOVERIES)

Olguların 259'u (%85.2) erkek, 45'i (%14.8) kadın, en küçüğü 1, en büyüğü 76 yaşında olup, yaş ortalaması 27.7±12.7 idi. Ateşli silah yaralanmalarının 107'sinin (%35.2) 21-30 yaş grubunda olduğu izlendi (Grafik 1).

Grafik 1. Olguların yaş gruplarına göre dağılımı
(Figure 1. Distribution of cases according to the age groups)

Olgulardaki ateşli silah lezyonlarının 259 kişide (%85.2) kısa namlulu silah ile 45 kişide (%14.8) uzun namlulu (Av tüfeği) silah ile oluştuğu, her iki cinsten de kısa namlulu silah ile daha sık yaralanma olduğu saptandı (Tablo 1)

Tablo 1. Ateşli silah türlerinin cinsiyete göre dağılımı
(Table 1. Distribution of firearms according to the genders)

Cinsiyet	Ateşli Silah Türü				Toplam	
	Kısa Namlulu		Uzun Namlulu		Sayı	%
	Sayı	%	Sayı	%		
Kadın	39	86.6	6	14.4	45	100.0
Erkek	220	85	39	15	259	100.0
TOPLAM	259	85.2	45	14.8	304	100.0

Tüm olgularda lezyon bölgesi incelendiğinde %51.3 ile ekstremiteler ilk sırada yer alırken bunu sırasıyla; %17.3 ile kafa ve %14.3 ile batin yaralanmalarının takip ettiği görüldü (Tablo 2).

Tablo 2. Lezyon bölgelerinin vücuttaki dağılımı
(Table 2. The location of the lesion sites on the body)

Lezyon Bölgesi	TOPLAM	
	Sayı	%
Kafa	53	17.3
Göğüs	39	12.8
Batin	44	14.3
Ekstremiteler	156	51.3
Göğüs+Batin	10	3.7
Göğüs+Ekstremiteler	1	0.3
Batin+Ekstremiteler	1	0.3
TOPLAM	304	100.0

Çalışmadaki olguların yaralanmaları incelendiğinde; 89 olgu (%29.3) ile iç organ, büyük damar-sinir yaralanması yapmayan yumuşak doku yaralanmasının en sık görüldüğü, bunu 82 olgu (%27) ile izole kemik yaralanmasının izlediği tespit edildi. Olgulardaki yaralanmaların ayrıntılı dağılımı Tablo 3'de görülmektedir.

Tablo 3. Olguların yaralanan organlarına göre dağılımı
(Table 3. Distribution of the injuries of internal organs according to the cases)

Yaralanan Organ	Sayı	%
Beyin	24	7.9
Akciğer	23	7.6
Karaciğer	4	1.3
Barsak	15	5.0
Mide +Barsak	3	1
Dalak+Barsak	4	1.3
Karaciğer+Barsak	4	1.3
Akciğer+Karaciğer+Diafragma	3	1
Kemik	82	27.0
Büyük Damar	11	3.7
Yumuşak Doku	89	29.3
Kemik+Büyük Damar	7	2.4
Kemik+Sinir	4	1.3
Skrotum	2	0.6
Karaciğer+Safra Kesesi	1	0.3
Vücut Boşluğuna Nafiz	2	0.6
Akciğer+Kemik	7	2.4
Göz	9	3.0
Mesane	2	0.6
Dalak+Diafragma	2	0.6
Akciğer+Dalak+Böbrek	1	0.3
Mide+Karaciğer+Barsak	2	0.6
Akciğer+Dalak+Barsak	1	0.3
Dalak+Mide+Böbrek	2	0.6
TOPLAM	304	100.0

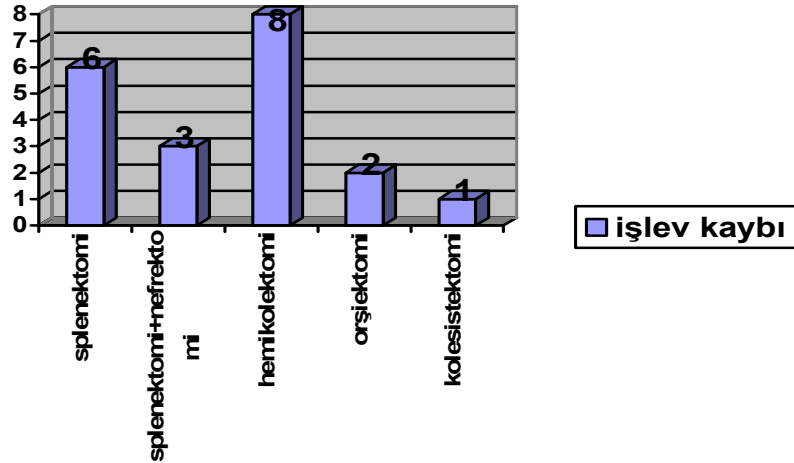
Olguların 131'inin (%43) yaşamsal tehlikeye maruz kaldığı, 173'ünün (%57) ise yaşamsal tehlikeye maruz kalmadığı izlendi. Kısa namlulu silah ile olan yaralanmaların 116'sında (%44.8), uzun namlulu silah (av tüfeği) ile olan yaralanmaların ise 15'inde (%33.3) yaşamsal tehlikenin olduğu tespit edildi (Tablo 4).

Tablo 4. Olguların yaşamsal tehlike varlığı ve ateşli silah türüne göre dağılımı

(Table 4. Distribution of life threatening cases and their distribution according to the type of firearms)

Silah Türü	Yaşamsal Tehlike				Toplam	
	Var		Yok			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kısa namlu	116	44.8	143	55.2	259	100.0
Uzun namlu (Av Tüfeği)	15	33.3	30	66.7	45	100.0
TOPLAM	131	43	173	57	304	100.0

Olguların 20'sinde (%6.5) organlarından birinde veya birkaçında işlev kaybı meydana geldiği tespit edildi. Organlara ait detaylı bilgi Grafik 2'de sunulmuştur.

Grafik 2. İşlev kaybı meydana gelen organların dağılımı
(Figure 2. Distribution of the function loss according to the cases)

5. TARTIŞMA (DISCUSSION)

Birçok ülke ve popülasyonlarda olduğu gibi ülkemizde de ateşli silahlara olan ilgi giderek artış göstermektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre 2005 yılı itibari ile polis sorumluluk alanı içerisinde Türkiye genelinde 613 bin ruhsatlı tabanca ve bunun 3 katı kadar da ruhsatsız tabanca bulunduğu tahmin edilmektedir[3].

Çalışmamız kapsamındaki olguların cinsiyet açısından dağılımı incelendiğinde; 259'unun (%85.2) erkek, 45'inin (%14.8) kadın olduğu ve yurt içi çalışmalarla benzer oranlarda olduğu saptandı [10 VE 11]. Bu da erkeklerin daha yüksek oranda silah sahibi olduğu ve adli olaylarla daha sık karşılaşmasından kaynaklandığını göstermektedir.

Olguların yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; 107'sinin (%35.2) 21-30 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Samsun'da yapılan benzer çalışmada bu oran %32,9 olarak bulunmuş [10]. Bu yaş grubunda adli olayların daha fazla görüldüğü birçok yurtiçi yayınlarda belirtilmektedir [12, 13, 14 ve 15].

Olgulardaki yaralanma bölgelerine bakıldığında 156 olgu (%51.3) ile en sık ekstremitelerin olduğu, olguların içerisinde ölüm vakaları da olmuş olsa büyük çoğunluğunda yaralanmalar değerlendirildiğinden diğer bölgelere göre öldürücü niteliği az olan ekstremitenin daha sıklıkta yaralanması doğal görünmektedir.

Yaralanma bölgelerinin en sık ekstremiteler olmasının doğal sonucu olarak da; en fazla yumuşak doku hasarı ve kemik hasarı meydana geldiği saptandı. Sadece ateşli silah yaralanmalarının çalışıldığı çalışmalarda da benzer sonuçlar izlendi [10].

Ülkemizdeki gerek ölümle sonuçlanan gerekse ölüme yol açmayan ateşli silah yaralanmalarında sıklıkla kısa namlulu silahların kullanıldığı dikkati çekmektedir [12, 13, 14, 15 ve 16]. Bu da kısa namlulu silahların yaralama olaylarındaki kullanım kolaylığı ve daha kolay temin edilebilmesinden kaynaklandığını düşündürmektedir.

Olguların 20'sinde (%6.5) tedavi sonrası organlarından birinde veya birkaçında işlev kaybı meydana geldiği görüldü. Bu da ateşli silah kullanımının insan hayatına ne kadar önemli ölçüde zararlar verdiğini göstermektedir.

İncelenen hasta dosyalarının tamamında ilk raporu düzenleyen hekimce ayrıntılı yara tanımı yapılmaması nedeniyle atış mesafesi tayini kesin olarak yapılamamıştır. Oysaki ateşli silah yaralanmaları her zaman adli olgu niteliğindedir. Bu tür vakalarda hekimler; yara özelliklerini ayrıntılı tarif etmeli, giysilerin çıkartılması

sırasında kesilmesi gerekiyorsa, bu işlem mümkün olduğu kadar ateşli silah deliklerinin bulunduğu bölgeden uzakta yapılmalıdır [17, 18 ve 19]. Girişim sırasında elde edilen yabancı cisimler adli makamlara verilmek üzere uygun bir şekilde korunmalıdır [10].

Ankara Üniversitesi Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin, gösterimdeki 50 yerli dizi üzerinde yaptığı araştırmada, diziler arasında en çok mafyayı konu alan dizinin izlendiği ve dizide en çok şiddet görüntülerinin yer aldığı belirlenmiştir (20). Medyanın toplum üzerindeki etkisi düşünüldüğünde; şiddet içeren programların kontrolüne daha fazla önem verilmesi gerekmektedir.

Toplumdaki silah sayısı ve kullanılmasındaki yasal kolaylıkların, ateşli silahlar ile oluşan adli olay sayısının artması arasındaki doğrudan ilişki düşünüldüğünde; silah edinmedeki yasal düzenlemeler gözden geçirilmeli, bireysel silahsızlandırma stratejileri geliştirilmelidir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. İnternet <http://www.iansa.org> (Erişim tarihi Mayıs 2005).
2. Acarlı, M.T., (1997). Dostumuz Tabanca. 3: 41-48 Ankara.
3. İnternet <http://www.umut.org.tr/Arşiv2003/baskandan/42.htm> (Erişim tarihi Mayıs 2005).
4. Koç, S., (1997). Ateşli Silah Yaralanmalarında Orijin Saptanması ve Karşılaşılan Sorunlar. 2. Adli Bilimler Sempozyumu, İzmir. Sunu Kitabı, 1:36-47.
5. Knight, B., (1991). Simpson's Forensic Medicine. Tenth Edition, Edward Arnold, A., Division of Hodder and Soughton, 113-114 London.
6. Thomsen, J.L. ve Albrektsen S.B., (1991). An Investigation of the Pattern of Firearm Fatalities Before and After the Introduction of New Legislation in Denmark, Med. Sci. Law, 31: 162-164.
7. Örnehult, L. ve Eriksson, A., (1987). Fatal Firearm Accidents in Sweden, Forensic Science International, 34: 257-266.
8. Hull, J.B., (1996). Management of Gunshot Fractures of the Extremities. J Trauma, 40: 193-197
9. Persad, I.J., Srinivas Reddy, R., Saunders, M.A. ve Patel, J., (2005). Gunshot Injury to the Extremities: Experience of a U.K. Trauma Centre, Injury, Int. J. Care injured, 36: 407-411.
10. Turla, A. ve Aydın, B., (2002). Adli Tıp Kurumu Samsun Şube Müdürlüğü'nde 1997-2001 Yılları Arasında Rapor Düzenlenen Ateşli Silah Yaralanmalarının Değerlendirilmesi. Yıllık Adli Tıp Toplantıları Kitabı, İstanbul, 1: 477-482.
11. Yalın, M.Y. ve Özgüner, F.İ., (2003). Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil servisine 1999-2001 yılları Arasında Müracaat Eden Adli Olguların Değerlendirilmesi, Adli Tıp Dergisi, 17: 47-53.
12. Kök, A.N., Öztürk, S., Tunalı, İ., (1992). Yatarak Tedavi Gören 959 Adli Vakanın Retrospektif Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 8: 93-98.
13. Katkıcı, U., Örsal, M. ve Özkök, M.S., (1993) CÜTF Hastanesi' ne Başvuran Adli Olguların Özelliklerinin Araştırılması. CÜ. Tıp Fakültesi Dergisi, 1: 34-39.
14. Boz, B., Demirkan, Ö., (2001). Beyaztaş FY. Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde 2000 Yılında Verilen Adli Raporların Retrospektif Olarak Değerlendirilmesi. 9. Ulusal Adli Tıp Günleri Paneller ve Poster Sunuları Kitabı, 110-113. Antalya.
15. Polat, S.A. ve Açık, Y., (2001). Elazığ Sağlık Müdürlüğü Adli Tıp Birimine Ekim-Aralık 2000 Döneminde Müracaat Eden Adli

- Vakaların Genel Olarak Değerlendirilmesi. Adli Tıp Dergisi, 15: 7-11.
16. Büyük, Y., Eke, M., İşbaşı, T., Dinç, H. ve Ağrıtmış, H., (2005). Ankara'da Otopsi Yapılmış Ateşli Silah Kaynaklı Ölümlerin Değerlendirilmesi. 12. Ulusal Adli Tıp Günleri Paneller ve Poster Sunuları Kitabı, 177-183. Antalya.
 17. Fatteh, A., (1973). Handbook of Forensic Pathology, JB. Lippincott Company, Philadelphia, , 113-117. Toronto.
 18. Di-Maio, V.J.M., (1993). Gunshot Wounds, Practical Aspect of Firearms, Ballistics and Forensic Techniques, CRC Pres, Boca Raton, Ann Arbor, London, 311-315. Tokyo.
 19. Soysal, Z., Kolusayın, Ö., Çetin, G. ve Azmak, D., (1994). Adli Otopsi Olgularında Elbiselerin İncelenmesinin Önemi, İstanbul Hukuk Fakültesi Mecmuası, 54:405-431.
 20. İnternet <http://www.krizmerkezi.ankra.rdu.tr>. (Erişim tarihi Mayıs 2005).